

ΤΟ ΑΡΧΑΪΚΟ ΑΓΑΛΜΑ: ΣΠΟΥΔΗ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Ἡ καλὸν τὸ μνήμα [πα]τήρ ἔστιρθε θανάσῃη]
Λεαρέτην· οὐ γάρ [ἔτ]ι ζῶσαν ἐσοφρομέβα.

(Πραγματικά είναι άμορφο το μνήμα που έστησε
ο πατέρας για την πεθαμένη Λεαρέτη ζωντανή
βέβαια δεν θα την ξαναδοίξουμε.)

Ζωή Αντωνοπούλου-Τρέχλη
Δρ Φιλοσοφίας του Παντείου Πανεπιστημίου

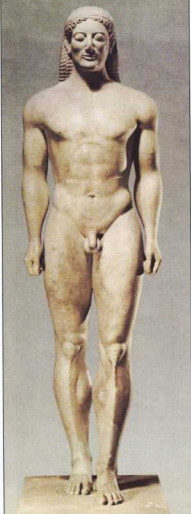
Το μνήμα αντιμετώπιζε με τη λήθη, με την παροντική οριστική διάσταση του θανάτου. Άρα, το μνήμα «σήμα» ενός χρόνου που δεν τελειούται, αλλά ορίζεται πάντα ως ένα πριν ή ως ένα νυν. Ο αρχαϊκός άνθρωπος αποστρέφεται το μέλλον· εκεί τοποθετεί το πέρας της φθαρτής ύπαρξης. Μόνη καταφυγή το παρελθόν, γι' αυτό και ο χρόνος του είναι κυκλικός και αναστρέψιμος. «Ὁδὸς ἄνω κάτω μία και ὕψητή»². Το ίδιο πράγμα είναι στον άνθρωπο τη ζωή και ο θάνατος, ο ξύπνος και ο ύπνος, τα νιάτα και τα γηρατειά: γιατί αν αυτά τα πράγματα αλλάξουν γίνονται εκείνα, και αν εκείνα πάλι αλλάξουν γίνονται αυτά³.

Στην Αρχαία Ελλάδα τα όντα συγκροτούνται στο πλαίσιο μιας διηγετικού, εγγενούς κίνησης από το μη είναι στο είναι: δύο όροι που στη μυθολογική γλώσσα αποδίδονται ως χάος και κόσμος. Χάος είναι η σημασιακή αλογία, σωστότερα ένα προ-λογικό επίπεδο δύναμει ύπαρξης, και κόσμος η έξοδος προς μια λογικότητα, η οποία δεν ακυρώνει το μηδέν αντίθετα, το προϋποθέτει. Πρόκειται για δύο ισοδύναμες υπαρκτικές δυνατότητες, οι οποίες αναδύονται και αποκλείονται αμοιβαία, σε υποχρεωτική συνύπαρξη. Ο Λόγος (και ο Λόγος του κόσμου) κάθε φορά που εξέρχεται από την οντολογική του μήτρα (=το σημείο μηδέν της σημασίας) δεν την εγκαταλείπει οριστικά. Απλώς, την τροποποιεί. Το μη είναι επενδύεται με σημασία και αποδίδει έτσι το είναι, αιώνια νέο και άβυσθο. Ο κόσμος βρίσκεται λοιπόν σε έναν αιώνιο βηματισμό, σε έναν χρόνο που κινείται προς το μέλλον βουτώντας συνεχώς στο παρελθόν του. Ένας εξεριστικός και την ίδια στιγμή ένα ριζισμό. Είναι η ζωή που φέρεται προς τον θάνατο για να ξαναγεννηθεί.

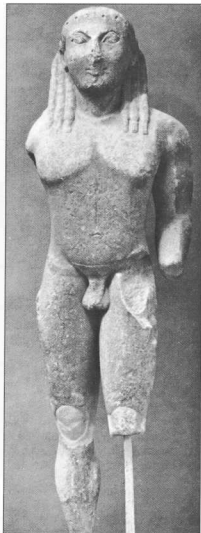
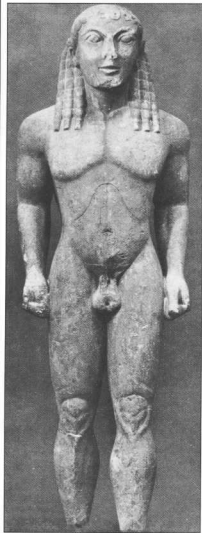
Ο ησιδοκός μύθος των γενιών⁴ τοποθετεί τη μακαριότητα στο παρελθόν. Υπάρχει μια συνεχής διαδοχή σε μια τάξη προοδευτικής παρακμής: από το χρυσό γένος στον αργυρό, στο χαλκό, στο γένος των ηρώων και τέλος σε εκείνο του σιδήρου. Όταν η πορεία ολοκληρωθεί, ο χρόνος αρχίζει να κυλάει αντίστροφα, προς το

παρελθόν του⁵. Και στον Πολιτικό του Πλάτωνος⁶ ο ίδιος μύθος επαναλαμβάνεται με ελαχίστες διαφοροποιήσεις. Μοιάζει σαν τη σημασία να αναδύεται από το μηδέν στην απόλυτη κορύφωση της και να γλιστράει στη συνέχεια προοδευτικά στο ίδιο το σπέρμα της. Αυτή είναι και η πορεία της ζωής. Αρχή και τέλος της η ανυπαρξία του θανάτου. Η μόνη παρηγοριά είναι η κυκλικότητα και αυτή η αναστροφή κίνηση του χρόνου. Ο θάνατος δεν είναι ποτέ οριστικός, αλλά κυοφορεί αέναα τη ζωή. Το μέλλον είναι προτυπωμένο στο παρελθόν, όμως η στιγμή που οι δύο χρόνοι συναντιούνται παρουσιάζει μια υπαρκτική διφύα: ο Λόγος μηδενίζεται και ταυτόχρονα αναδύεται στην ύψιστη τελειότητά του.

Αυτή είναι μια πορεία που περικλείεται στον ουσιακό πυρήνα των όντων⁷ και άρα αποτελεί έναν προ-ορισμό (=έναν a priori καθορισμό) για το ανθρώπινο υποκείμενο. Κάτι τέτοιο σημαίνει ότι ο ρόλος του συρρικνώνεται, ότι τα περιώρια παρέμβασης του στον χώρο εκτύλιξης της σημασίας στενεύουν ασφυκτικά. Μόνο αν ο λόγος μηδενιζόταν σε ένα οριστικό τέλος, στον θάνατο, και η σημασία αφανιζόταν στο μη νόημα, μόνο τότε ο άνθρωπος θα ήταν σε θέση να επιλέξει ανάμεσα στα δύο οριακά ενδεχόμενα: ή θα διάλεγε τη ζωή ή θα έκλινε προς τον θάνατο. Αποδυσμενέμενος λοιπόν από την παραμυθητική κυκλικότητα του χρόνου και έχοντας αναλάβει ο ίδιος την ευθύνη να τοποθετήσει έλλογα έξω από τη σφαίρα της θεσιμοποιημένης σημασίας,

Ο Κροίσος ή Κούρος της Αναβασμού. Έχει ύψος 1,94 μ. και τοποθετείται γύρω στο 530 π.Χ. Βρίσκεται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

Τα δύο αγάλματα παριστάνουν τους αδελφούς Κλέφει και Βίτωντα από το Άργος ή, σύμφωνα με άλλη εκδοχή, τους Διάκουρους. Έργα του αρχαίου γλύπτη (Πολυ)μήδους, χρονολογούνται μεταξύ 610-580 π.Χ. Βρίσκονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο των Δελφών.

στο πεδίο μιας μετα-κοσμικής σημασίας, θα απαιτούσε καταρχήν την εύρεση ενός ου-τόπου ευθύγραμμης χρονικότητας. Σε αυτόν η αταξία και η διάλυση δεν θα υφίσταντο ως σπερματικό είναι, ως η άλλη διάσταση της ύπαρξης, αλλά ως πραγματικός μηδενισμός της. Στο τέλος αυτού του χρόνου, το χειραφετημένο πια υποκείμενο θα υποχρεωνόταν να δώσει την αποφασιστική μάχη ανάμεσα στην ζωή και στον θάνατο. Η Αρχαία Ελλάδα ακροβατεί, κατά συνέπεια, σε μια επίφοβη ισορροπία αντιθέτων που ποτέ δεν καταργούνται τελεισίδια. Μόνο συμβάλλονται για να αποτελέσουν μία «έκ τών διαφερόντων καλλίστην ἁρμονίαν»⁸, μια αφανή ἁρμονία⁹ «παλίντροπον ὀκωσπερ τόξου και λύρης»¹⁰.

Αυτή η ακροβασία αισθητοποιείται καταδεχόμενος στα αρχαϊκά αγάλματα, τους γυμνούς εφηβούς Κούρους και τις ντυμένες Κόρες. Τα αγάλματα αυτά, για πρώτη φορά σε άμεση ανταπόκριση με την ετυμολογία του ονόματός τους¹¹, έχουν μόλις ξεκολλήσει από τη στήλη που στηρίζει τα αιγυπτιακά πρότυπά τους. Η άμορφη μαριμαρηνία μάζα που με τον συμπαγή της όγκο αναμετριόταν με τη φθορά σε προηγούμενες εποχές και αντιστεκόταν έτσι στον θάνατο, παίρνει τώρα μορφή από το χέρι ενός δημιουργού,

με τον ίδιο τρόπο που η τάξη και η ἁρμονία του κόσμου αναδύεται από το αρχέγονο μηδέν¹². Είναι τέτοια η έκπληξη της γέννησης, που οι άνθρωποι θα δημιουργήσουν μια ολόκληρη μυθολογία για αγάλματα, έργα ιδιοφυών καλλιτεχνών –κυριάρχει ανάμεσά τους το όνομα του Δαιδάλου¹³-, που μιλούν ή κινούνται, που αποκοτούν ζωή¹⁴.

Ζωή και ταυτότητα αποκοτούν και οι δημιουργοί τους που, δελά στην αρχή, βγαίνουν από το σκοτάδι της ανωνυμίας και τολμούν να υπογράψουν τα έργα τους. Ευθυκαρτίδης είναι το όνομα του πρώτου επώνυμου γλύπτη, χαράγμένο στον Κούρο της Δήλου το 525 ή το 600 π.Χ. Φειδών, Ορθαγόρας, Κύμελος, Περιάνδρος, Θεαγένης, Κύλων, Δράκων, Μεγακλής, Πιττακός, Τελεσικλής, Αρχιλόχος, Τυρταίος, Αλκμάν, Αλκαίος, Σαπφώ, Σιμωνίδη, Αριστόνοβος, Καλικλής, Ευκοσμίδης, Μικκιάδης, Ηγίας, Μάντικλος, Νικάνδρη, Τύραννοι, γλύπτες, ποιητές αλλά και καθημερινοί άνθρωποι. Είναι μαζί η απαρχτή της εξωστρέφειας, η τόλμη της μη κρουπότητας, που κάνει τον κάθε επώνυμο άνθρωπο να συντριβεται ενώπιον των άλλων¹⁵. Ο Έλληνας την ίδια εποχή γίνεται πολίτης, εισέρχεται προοδευτικά σε μια υπαρκτική περιπέτεια που τον υποχρεώνει να αποδεχθεί την ανθρωπινή ετερότητα ως αναγκαίο όρο συμβίωσης μέσα στο επίσης κυκλικό σύμπααν της πόλεως¹⁶.

Στην αρχαϊκή περίοδο ο ρυθμός του κόσμου έχει μόλις αποκαλυφθεί στον άνθρωπο¹⁷. Ο ίδιος αυτός ρυθμός γίνεται και ρυθμός της τέχνης. Μέσα στο άγαλμα στριμώχνονται οι αντιθέσεις της ζωής. Στην πραγματικότητα, η μία και μοναδική αντίθεση και αλληλοκαλύψη με τον θάνατο. Οι Κούροι και οι Κόρες ακίνητοι, πιστοί τον νόμο της απόλυτης μετωπικότητας και της συμμετρίας, με τα χέρια σφιχτά κολλημένα στις πλευρές, προβάλλουν το αριστέρο πόδι, έτοιμοι να φύγουν μπροστά, ενώ την ίδια στιγμή ανεπαίσθητες αποκλίσεις και αδιόρατες μετατοπίσεις ντιάζουν στον αέρα τόσο τη συμμετρία όσο και τη φαινομενική ακινησία τους¹⁸. Στο αρχαϊκό άγαλμα συνυπάρχουν αεδιάλυτα η ακινησία με την κίνηση, το πάγωμα του χρόνου στη σημαίνουσα στιγμή: όταν η α-λογία γίνεται λόγος και η α-μορφία μορφή ζωής. Είναι η στιγμή που η ακινησία αποδεικνύεται φαινομενική, μια απλή προετοιμασία για τη ζωτική κίνηση που θα ακολουθήσει.

Οι Κούροι και οι Κόρες είναι «τεντωμένες χορδές»¹⁹, έτοιμοι να εξακοντιστούν. Από τη μία πατούν στο αρχέγονο μηδέν του θανάτου, στην ακινησία και τη στατικότητα. Είναι ο παρελθόν χρόνος από τον οποίο θα εξέλθει το νύπ και στον οποίο θα λιώσει και πάει, για να υπαρέσει από την αρχή σε μια αιώνια νεότητα. Από την άλλη, οι νέοι αυτοί, νέοι όπως είναι πάντα ο χρόνος που τρέχει στο μέλλον για να ξαναταμασθεί το παρελθόν του²⁰, σπάζουν αυτή τη στατικότητα και την ακαμψία και αφήνουν έτσι να διαφανεί η ζωή που ανασαινει μέσα στη νεκροφροσία. Μια επιπλέον αντίφαση: αυτοί οι έφηβοι είναι φτιαγμένοι για να στολιζόμεν τάφους. Είναι υλικά «σήματα» θανάτου²¹.

Και όλοι τους χαμογελούν μπροστά στον θάνατο. Το μυστηριώδες αρχαϊκό χαμόγελο²²

αίσθητοποιεί αυτή τη σημαίνουσα στιγμή της πρώτης και αιώνιας ανόδου από το υπαρκτό μῆδεν²³. Μια ευθυμία την ώρα που η ζωή ξεπροβάλλει σε μια μακάρια νεότητα. Οι αρχαίοι Κούροι ζουν στον χρόνο του χρυσού γένους, όταν οι άνθρωποι γεννιούνται και πεθαίνουν νέοι. Είναι επίσης ο χρόνος που ο πόνος δεν υπάρχει ή οι άνθρωποι μπορούν να τον αντέξουν. Ίσως γιατί ξέρουν πρώτα-πρώτα ότι το είναι δεν θανατώνεται στην ανυπαρξία, αλλά κυοφορείται μέσα σε αυτήν. Τίποτα δεν είναι μοναδικό και ανεπανάλγητο, αφού το μῆ είναι είναι πάντα σεπρωματόφορο.

Όταν το αρχαίο χαμόγελο σβήνει, έχει κιόλας μείνει πίσω η ευτυχισμένη νεότητα²⁴. Η γλυπτική της κλασικής περιόδου διακρίνεται από μια «βαρυθυμία»²⁵, συνέπεια της επιγνώσης της φθαρτής ανθρώπινης φύσης. Οι αρρώστιες, τα γηραστά, ο μόχθος και η παρουσία της Πανδώρας εισάγουν τον άνθρωπο του τελευταίου γένους στον ζωγό της ανάγκης και της αναγκαιότητας.

Όμως στην αρχαία εποχή ο άνθρωπος νιώθει ακόμα ασφαλή. Μια «γλυκόκιχη»²⁶ ασφάλεια σαν την ελευθερία που του παραχωρείται χωρίς ο ίδιος να την κερδίζει. Στα αγάλματα υπάρχει ένας νόμος εσωτερικός που ισορροπεί τις αντιθέσεις. Μοιάζει με τον νόμο που σε κοσμικό επίπεδο εξισορροπεί όλες τις αντιθέμενες ποιότητες²⁷ ή στην πόλιν καταφάσκει το «ἐξ ἀνομοίων». ²⁸ Η αλήθ του αρχαίου αγάλματος μορφοποιείται ακουόντας σε έναν νόμο ο οποίος, χαρίζοντας αυτοτέλεια σε κάθε ξεχωριστό μέλος του ανθρώπινου σώματος, τα υποτάσσει τελικά στη ζωτική λειτουργία του όλου. Ένας ανάλογος νόμος ρυθμίζει τη συνύπαρξη κίνησης και ακινησίας, έτσι ώστε η ψυχή άγεται στη φανερωσή της ζωής²⁸ και το άγαλμα λίγο απέχει από το να τινάζεται και να φύγει, σπάζοντας το αδιόρατο νήμα που το συνδέει με το ιδρυτικό μῆδεν της αρχής του χρόνου.

Οι εφηβικοί Κούροι και οι νεαρές Κόρες ζουν σε μια συντηξη χρόνου. Είναι το παρελθόν, σπέρμα ζωής για ένα παρόν που οδεύει προς το μέλλον κρατώντας τον μίτο της προηγούμενης στιγμής. Το μῆδεν του θανάτου είναι συγχρόνως και προσδοκία ζωής. Τα αγάλματα είναι σαν να ξεπηδούν από το θάνατο, νεκρά και ταυτόχρονα νέα στη διάρκεια της αιωνιότητας. Διασχιζούν τον χρόνο συλλαμβάνοντας τη στιγμή της πρώτης παρουσίας στο φως και μαζί το αίσημα που αυτή γεννά.

Σημώσεις

1. Πρόκειται για ένα επίγραμμα του 500 π.Χ. από τη Θάσο το οποίο αναφέρεται από τον Χρήστο Καραίου, «Περικαλλές άγαλμα εξεστηροῦ ἢ ἄλλ' ἄδολον», *Κοιμήματα καὶ ἰδέες των αρχαίων Ελλήνων για την τέχνη*, Αθήνα, Ερμής, 1982, σ. 21.
2. Ηρόδοτος, ἄποστ. 60.
3. Είναι η μεταφορά του Δημήτρη Κούροβιχ (Κίρκ, G.S. - Raven, J.E. - Schofield, M., *Ὁ προσωκρατικός φιλόσοφος*, Αθήνα, Μ.Ε.Τ., 1990, σ. 197) στο απ. 88 του Ηρόδοτου: «ταύτο ἴ ἐνὶ ζῶν καὶ τεθνήσκον καὶ τὸ ἐν γέννησός καὶ τὸ καθέκαστα καὶ νέον καὶ γηραιόν ταῦδε γὰρ μεταπεσσόντα ἐκείνῳ ἐστὶ κἀκεῖνα [ἡλάν] μεταπεσσόντα ταύτα».
4. Πβ. *Ἐργα καὶ ἡμέρα*.
5. Ο.π., σ. 175.
6. 269 C κ.ε.
7. Πβ.: «Ὅτι γε αὐτὸ τῆς οὐσίας μετέγον ἔστιν» φαμίην: Πλάτωνος

8. Κρατύλος, 401 c 6-7.
9. Ηρόδοτος, απ. 8 (D-K, 14, 1, 152, 9).
9. Πβ. Ηρόδοτος, απ. 54 (D-K, 14, 1, 162, 10): «ἄρμονία ἄφανης φωνῆς κρείττων».
10. Ηρόδοτος, απ. 51 (D-K, 14, 1, 162, 3-4).
11. Η λέξη ἄγαλμα προέρχεται από το ρήμα ἀγαλλομαι καὶ σημαίνει «πᾶν ἐπ' ὅ τις ἀγάλλεται». Καθὼς χρῆσιμοποιεῖται αποσκοπεῖται να αφηρημένα που προσρίζονται για τον θεό, σημαίνει ὁ εὐχαριστῆς ἐκείνον κατασχῆν. Βλ. καὶ Χρήστο Καραίου, *Περικαλλές άγαλμα*, σ. 16.
12. Το γεωμετρικό σχῆμα υπάρχει καὶ φαίνεται, είναι το «πάλαιο» της μορφῆς: Χρήστο Καραίου, *Αρχαία τέχνη*, Αθήνα, Ερμής, 21981, σ. 27.
13. Είναι η πρωιμότερη φάση της αρχαίας περιόδου που ονομάζεται Διαδολική καὶ καλύπτει τα χρόνια από το 650 έως το 600 περίπου π.Χ. 14. Πβ. Διοδώρου IV, 76.
15. Ο πόνος του Αρχάγου για τον ἐράτω το προς τη Νεοβόρην που τον πρόδωσε (24 D=38 W καὶ 122 W), ὁ θρήνος για τον χῆμο του Περικλή (7 D=13 W), η οργή για τον φίλο που πρόδωσε τη φίλη (79 ad) εξεπρεκεινόνται.
16. Οι Ἑλληνες παραδέχονται ὅτι η πόλις οὐκ ἔστιται «ἐξ ἀνομοίων» (Αριστοτέλους, *Πολιτικά* Γ, 1277 a 5-11). Όμως αὐτή η ἀνομοιότητα δεν καταργεῖ το τέλος (=τον σκοπὸ) της ἀνερίστης συμβίωσης, που είναι η ἐγκοιβρωση μας πραγματικότητας η οποία, καὶ ἀνομοία με το κοσμικό πρότυπο της, ἐχει καὶ αὐτή τον χαρακτήρα του κόσμου.
17. Πβ. Αρχάγου 67 ad=128 W: «Γίνωσκε δ' οἷος βρωσιῶν ἀνθρώπων ἐχέει».
18. Πβ. Χρήστο Καραίου, *Αρχαία τέχνη*, σ. 11.
19. Χρήστο Καραίου, *Αρχαία τέχνη*, σ. 17.
20. Πβ.: «Ἦ Σόλων, Σόλων, Ἑλλήνες ἀεὶ παιδῆς ἐστε, γέρον δὲ Ἑλλήν οὐκ ἐστιν»: Πλάτωνος, *Τίμαιος* 22 b.
21. Πβ. καὶ John Boardman, *Αρχαία ελληνική τέχνη*, ελλ. μτφ. Ανδρέας Παππάς, Αθήνα, Υποδομή, 1980, σ. 73.
22. Για αὐτὸ το χαμόγελο υπάρχουν διάφορες απόψεις. Άλλοι λένε ὅτι ἦταν ἀποτέλεσμα της ἀδυναμίας των καλλιτεχνῶν να ἐπιτύχουν τεχνικά πρόβλημα που σχετιζόνταν με την ἀμύλη της μάστιγας από το στόμα στα μαστοκῆ (πβ. καὶ John Boardman, *Ελληνική τέχνη*, Η ἀρχαϊκή περίοδος, ελλ. μτφ. Εὐία Σημαντινή-Μπουράνη, Αθήνα, Κρασίμυ, 1982, σ. 79). Άλλοι πάλι υποστηρίζουν ὅτι παίζα τον ἴδιο, θεατρικό, ρόλο με τις τελετουργικές μάσκες (πβ. Jean Charbonneau, *La sculpture grecque archaïque*, Paris, Editions de Cluny, 1938, σ. 29).
23. Σε ἄλλο περιβάλλον, καὶ για ολόκληρη την αρχαία τέχνη, ο Χρήστος Καραίου (ὁ π.σ., σ. 18) λέει ὅτι στα ἔργα της «το μῆτι μιας πᾶσι βωθῆς ἢς την οὐσία του κόσμου, σε να βλάπτει η ζωή πρῆσβυλλαστηρ, ἡμῶν που ἐνὸς θεο ἀπὸδο κατασχῆν την αρχαϊκή τέχνη».
24. Πβ. Jean Charbonneau, *La sculpture grec archaïque*, σ. 35: «le jour où les Courai et les Cores ne souraient plus, l'art classique sera né».
25. Η ἐκφῶση είναι του Χρήστου Καραίου, *Αρχαία τέχνη*, σ. 29.
26. Σπέρμος 137 D.
27. Πβ. Ανσεμίανδρου, απ. 1 (D-K, 14, 1, 89, 14-15): «οὐδὸν γὰρ αὐτὰ ὀκνη καὶ πῖον ἀλλήλους της ὀδικίας κατὰ τὴν τὸν χρόνον τοῦτον».
28. Πβ.: «Ὁ δὲ μάλιστα ψυχῶνεν ἰδιὰ της ὄψεως τοῦς ἀνθρώπων, τὸ ζωτικὸν φαίνεσθαι»: Ξενοφάντος, *Ἀπομνημονεύματα* III X, 6.

The Archaic Statue: A Study In Time

Zoe Antonopoulou-Trechli

A memorial stands confronting oblivion, representing the present, definite, tangible dimension of death.

The Hesiodic myth of races places bliss in the past. There is a continuous succession in an order of advancing decay. When the course is completed, time starts its reverse flow towards its past. The future is printed in advance in the past, however, the moment, when the two times meet, presents an existential duality: the Word is annihilated and at the same time it is elevated in its supreme perfection.

Ancient Greece is keeping a formidable balance between life and death, the two opponents that are never dispensed. These acrobatics are expressed *par excellence* in the archaic statues, the nude ephoebol Kouroi and the dressed Korai: The sculptor-creator raises the figure from the amorphous marble mass — its concrete volume was confronting decay in earlier times, and was thus resisting death—, like order and harmony spring from the primeval nothing. In the archaic period the rhythm of the world has just been revealed to man and becomes the ruling rhythm of art. The contrasts of life are packed in the statue, which in reality represents life and death that at the same time confront and complement each other.

The ephoebol Kouroi and the youthful Korai live in an amalgam of time, where the nothingness of death signals the dawn and anticipation of life.